

Oponentský posudek na diplomovou práci Hany Mrkvičkové
Vybrané faktory ovlivňující reprodukční úspěch samců hýla rudého (*Carpodacus erythrinus*)

Studentka se ponořila do metodologicky náročného a dosud málo probádaného tématu a výsledkem její práce je příjemně útlá, ač obsažná diplomová práce. Konfrontují-li **název práce** s jejím obsahem, mám dojem, že název příliš nespecifikuje skutečnou náplň. Oněmi „vybranými faktory“, které jsou předmětem zájmu, jsou ve skutečnosti morfologie a motilita spermií a „mate guarding“ (čili hlídání partnerky), což bylo jistě zasluhovalo do názvu zahrnout.

V úvodním **úvodu** jsou srozumitelně rozvinuta východiska práce a logické zdůvodnění vlastních cílů. Záměrně zdůrazňuji v *úvodním* úvodu, protože práce má kromě úvodního úvodu také samostatné úvody k morfologii spermií i k „mate guarding“. Jakkoliv chápu tuto snahu oddělit v podstatě samostatná témata, nemohu se ubránit dojmu neuspořádanosti kapitol a určité roztržitosti textu v důsledku takového členění, přičemž některé pasáže se pak i zbytečně opakují („čtenář má dojem, že totéž už před chvílí četl“, např. na s. 10-11 a 31).

Vlastní práce je členěna dle obvyklého schématu na **výsledky, diskusi a závěr** a uzavírá ji obsáhlý přehled vesměs velmi recentní **literatury** svědčící o vysoké aktuálnosti zvoleného tématu (str. 43-53). Celá práce je napsána velmi pečlivě a čtivě, bez překlepů a chyb, z čehož je zřejmé, že diplomantka k práci přistoupila velmi zodpovědně. Drobné stylistické neobratnosti typu („délka spermií neodpovídá délce těla...“; s. 10) jsou výjimkou. Zde mám pouze dvě drobné připomínky: (1) Již od abstraktu čtenáře provází počestěné „mate-guardingování“, což nepůsobí příznivě sluchu zejména dříve narozeným. (2) Plynulému čtení textu na s. 29 (dole) nesvědčí použití zkratk bez odkazu na jejich přechodí vysvětlení v metodice, které pak musí čtenář pracně dohledávat o pět stran zpět.

Ani po věcné stránce neshledávám nesrovnalostí hodných obšírné diskuse. Zdá se, že diplomantka si v zájmu o téma a ve snaze kvalitně zpracovat zadanou látku nezadá se svým zkušeným školitelem. Přestože diplomantka v diskusi opakovaně upozorňuje na rizika vyplývající z relativně malých vzorků získaných v terénu a vybízí k opatrnosti při interpretaci výsledků, jde s ohledem na technickou náročnost při jejich shromažďování a také v porovnání s různými úspěchy jiných autorů o velmi pěkný materiál, který je přinejmenším pro zpracování hodnotné diplomové práce zcela postačující.

Z výsledků a jejich následné diskuse pro mne vyplývá řada zajímavých skutečností, z nichž některé generují další úvahy a otázky. Do diskuse vybírám dvě následující a prosím o odpověď na ně:

Co lze říci o vztahu kvality spermií a intenzity hlídání partnerky na základě vlastních výsledků popř. co vyplývá z dosud publikovaných prací? Pomohlo by odhalení tohoto vztahu (korelace, trade-off ...) při objasňování nesrovnalostí v paternitě ve vlastním hnízdě?

Mohl by být výsledek pozorování hlídání partnerek samců hýlů rudých ve Vltavském luhu zatížen chybou vyplývající z nejistoty o tom, co se děje na potravních stanovištích mimo zorné pole pozorovatele? Nemůže zde docházet k častým EPC? Bylo alespoň zběžně sledováno chování ptáků při sběru potravy?

Závěr: studentka jednoznačně prokázala schopnost samostatné práce s literaturou, v terénu i při zpracování dat a splnila tak všechny požadavky kladené na diplomové práce na katedře zoologie PřFUK. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě. Nemám závažnějších připomínek po formální ani věcné stránce a klasifikuji tuto práci známkou výborně.

V Praze 16. září 2009

Miroslav Šálek
katedra ekologie FŽP ČZU v Praze